

Spiritus

Jsou jevy ve společnosti, které mají širší dopady na jednotlivce, rodiny i společenství lidské jako takové. Jedním z nich je požívání alkoholu, jež se s lidstvem vleče po tisíciletí. Alkoholické nápoje provázejí Evropany v dobách těžkých i příznivých. Pije se pro radost, k oslavám, ze žalu, ze zvyku, na zdraví, k zahnání chmur i pro zapomnění tíživé situace.

Není právě malé množství těch osob, jimž se požívání alkoholu vymyká z kontroly anebo jimž v souvislosti s požíváním alkoholu vznikají problémy zdravotní a sociální. Současné období ekonomické recese až krize zahání mnohé občany a rodiny do svízelné ekonomické situace. Mnozí mohou propadat beznaději a pocitům bezvýchodnosti, neboť pro leckoho může platit – jak zpívali kdysi v Osvobozeném divadle v obdobné ekonomické situaci Voskovec a Werich – že „ze shánění zaměstnání už se stalo povolání ...“. Více osob je tak svým duševním rozpoložením taženo k útěše zapomnění v podobě alkoholických nápojů. Anxiolytický účinek alkoholu zde vykoná své – ale ty důsledky a následky ...

Do popředí pozornosti společnosti se před lety dostala problematika drog – závažná, děsivá a rozrůstající se jako mlhy na podzim. Represe nedosahují žádoucího efektu – jde o obrovský obchod, ilegální, ale výnosný – a prevence jen pokulhává za nabídkou drogových propagátorů a prodavačů. Ve stínu se ocitla mnohem rozšířenější otázka alkoholizmu. Přitom, na rozdíl od drogově závislých, alkoholikům lze snáze pomoci a u nich je podstatně větší pravděpodobnost navrátit je do podoby plně funkčních pracujících i členů rodin. A za mnohem nižších nákladů.

Opomíjení existence problému alkoholizmu a pijáctví – postihuje až asi 10 % dospělé populace – napomáhá propadu člověka, jenž se dostal do závislosti na alkoholu, do závěrečných podob alkoholové závislosti a devastace tělesného a duševního zdraví.

Lékaři se obecně s osobami s alkoholovou problematikou setkávají často, avšak mnohdy o tom nevědí: alkoholici se tím nechlubí a o problémech s alkoholem přímo spojených sami nehovoří, obvykle je i zapírají. Často je to více na detektivní intuici a zdatnosti lékaře, aby odhalil, že v pozadí pacientových stesků a mnohdy závažných poruch tělesného i duševního zdraví je nemírné požívání alkoholu. Lékař by tudíž měl častěji na možnost nepřiměřeného požívání alkoholu u svých pacientů pomyslet.

Koneckonců, lékař by měl více vnímat svého pacienta jako komplexního člověka s jeho tělesným a duševním zdravím a rozpoložením a připomenout si někdejší definici zdraví dle WHO hovořící o sociální pohodě jako součásti zdraví. A tak by měl lékař mít možnost dokonaleji uplatnit své vědomosti a schopnosti ve prospěch pacienta, který někdy může potřebovat ponejvíce vlídné nebo chápající slovo.

Je na místě udržovat spiritus medicinae při životě i v těžkých dobách a nejen spiritus vini ...

Igor Ulč

JUDr. MUDr. Igor Ulč, Ph.D.

Psychiatrická léčebna v Dobřanech, protialkoholní oddělení
Ústavní 2, 334 41 Dobřany
ulc@raz-dva.cz
